

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету міжнародних
економічних відносин

проф. Палінчак М.М.

«27»* червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035.10 Філологія. Прикладна лінгвістика

Освітня програма: Прикладна лінгвістика

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова навчання: українська

УЖГОРОД 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологія наукових досліджень зі спеціальності**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035.10 «Філологія. Прикладна лінгвістика»** освітньої програми «**Прикладна лінгвістика**».

Розробники: Полюжин М. М., проф., доктор філол. н., завідувач кафедри прикладної лінгвістики, Карпюк Ф.В., ст. викладач кафедри прикладної лінгвістики.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *прикладної лінгвістики*

протокол № 5 від «27» 06 2024 року

Завідувач кафедри (Полюжин М.М.)

Схвалено науково-методичною комісією *факультету міжнародних економічних відносин*

протокол № 10 від «27» 06 2024 року

Голова науково-методичної комісії Ерфан С.А.

© _____ 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	1	1
	Лекції:	
	20	6
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю : екзамен	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: усний	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Термін «методологія» сьогодні вживається у вузькому й розширеному розумінні У вузькому розумінні методологія – це сформований у процесі розвитку науки (наукової шкали, наукового напрямку) комплекс стандартних прийомів і засобів (методів і методик) які забезпечують досягнення поставленої мети, виходячи з правдоподібних презумпцій про природу об'єкта, що вивчається. У розширеному розумінні методології належать не тільки прийоми й засоби, а й поставлена певним науковим напрямом глобальна мета та вихідні презумпції про природу об'єкта. Тим самим при розширеному розумінні методологія складає теоретичне ядро всякого наукового напрямку, його базовий інструментарій.

Мета курсу – висвітлити з наукознавчої точки зору принципи прийнятого в науці структурування лінгвістики. Лінгвометодологія спрямована на з'ясування природи мови у співвідношенні зі свідомістю її носіїв, соціумом, культурою, дійсністю, комунікацією, процесами пізнання світу, а також на формування інструментарію, засад і способів опису й аналізу мови та її продуктів .

Завдання курсу:

- 1) Розгляд еволюції методологічного простору лінгвістики;
- 2) З'ясування співвідношення методології, парадигми;
- 3) Вияв у наукових мовознавчих парадигмах і шкалах світосприймальних домінант (епістем) специфіки оцінок пізнавальної природи людської свідомості, її взаємодії зі світом дійсності;
- 4) Визначення предмета й об'єкта мовознавчих досліджень;
- 5) Обґрунтування зв'язку пізнавальної здатності людини з мовою й мовленням процесами комунікації;
- 6) З'ясування напрямів взаємної детермінованості мови, свідомості її носіїв, соціуму, культури, комунікативної діяльності;

- 7) Інвентаризація й систематизація дослідницьких принципів у ракурсі різних епістем і парадигм;
- 8) Упорядкування лінгвістичних методів у розрізі наявних у лінгвістиці епістем;
- 9) Розробка способів достовірності отриманих результатів лінгвістичного пошуку;
- 10) Оцінка сукупності проблем мовознавства та літературознавства, які потребують розв'язання;
- 11) Вияв причин методологічного еkleктизму лінгвістичних теорій і шкіл;
- 12) Пошук виходу зі станів методологічної кризи в лінгвістиці тощо.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Прикладна лінгвістика» вивчення дисципліни ОК 1.2 «Методологія наукових досліджень зі спеціальності» забезпечує формування складових професійної компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК02 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК03 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК01 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК02 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК03 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК04 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК07 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна ОК 1.2 «Методологія наукових досліджень зі спеціальності» не потребує попереднього вивчення компонентів освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Прикладна лінгвістика», вивчення навчальної дисципліни ОК 1.2 «Методологія наукових досліджень зі спеціальності» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	РН01
Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	РН07
Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.	РН08
Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.	РН09
Дотримуватися правил академічної доброчесності.	РН12
Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	РН15
Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	РН16

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Планувати, організовувати та здійснювати оцінку власної навчальної та науково-професійної діяльності, бути самокритичним, займатись професійним самовдосконаленням.	РН01
Орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.	РН07
Осмислювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.	РН08
Поглиблювати і систематизувати знання теоретичних засад (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) а також прикладних аспектів, набутих студентами у процесі вивчення дисциплін.	РН09
Дотримуватися правил академічної доброчесності.	РН12
Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	РН15
Самостійно організовувати та проводити науково-пізнавальну діяльність, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.	РН16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень зі спеціальності» є: практичні завдання, реферат або презентація, тести.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:	усне опитування, оцінка виконаних практичних завдань
Форма модульного контролю:	тест
Форма підсумкового семестрового контролю:	екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна Контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	18	40
Реферат / презентація	1	10
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів під час практичних (аудиторних) занять

Усна відповідь здобувача (до 5 балів)

5 балів отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу

4-3 бали отримують здобувачі, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. Також не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу;

2 бали отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі значні помилки;

1 бал отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

0,5 балів отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал – отримують здобувачі, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 бала отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з 42 тестових питань: 40 закритого формату із одним правильним варіантом відповіді, за які студент може отримати 40 балів і 2 питання відкритого формату, на які студент повинен відповісти самостійно письмово. Максимальний бал за правильну розгорнуту відповідь (5-7 речень) – 5 балів.

Критерії оцінювання реферату

Реферат за темою з методології наукових досліджень зі спеціальності (обсяг – до 15 сторінок) оцінюється максимально в 10 балів.

10 балів: Тема розкрита повністю, реферат добре структурований, проведено аналіз, відсутній плагіат.

9-6 бали: Тема розкрита, текст – логічний, наявні деякі неточності в змісті та матеріалі, відсутній плагіат.

5-2 бал: Тема розкрита частково, зустрічаються порушення причинно-наслідкового зв'язку, неналежна подача і оформлення.

0 балів: Реферат не написаний, зміст не відповідає темі.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкова оцінка з методології наукових досліджень зі спеціальності є сумою балів поточного та підсумкового контролю, а також оцінки за реферат. Підсумкова оцінка (бали) виставляється після написання модуля і перевірки реферату. Найвища оцінка – 100 балів виставляється здобувачу за повне та якісне виконання програми; виконання усіх завдань в установленій термін; належне оформлення реферату тощо.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів є наступною:

Загальна сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відміно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Лінгвістика у сучасній парадигмі наукових знань. Базові поняття лінгвометодології. Методологія, парадигма, епістема. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.

Тема 2. Етапи лінгвістичного дослідження. Відбір фактичного та теоретичного матеріалу. Способи побудови гіпотези дослідження та підбору відповідних методик. Дотримання правил академічної доброчесності.

Тема 3. Методи семасіологічних та ономасіологічних досліджень. Семантична структура слова. Методи семасіології. Принципи когнітивно-ономасіологічного аналізу номінативних одиниць.

Тема 4. Методи лінгвістичних досліджень тексту. Переваги та недоліки художніх текстів для лінгвістичного аналізу. Методологія і методика аналізу художніх творів.

Тема 5. Методи дослідження в прикладній лінгвістиці. Прикладні напрями комп'ютерної лінгвістики. Корпусна лінгвістика. Прикладне спрямування перекладознавства.

Тема 6. Метод компаративного вивчення мов. Застосуванням нових методик реконструкції та підходів до компаративних досліджень.

Тема 7. Метод контрастивного аналізу. Компонентний аналіз. Контрастивний аналіз та його лінгвістичні компоненти. Контрастивний аналіз як основний метод зіставлення оригіналу з перекладом (на основі перекладів художніх творів).

Тема 8. Методи когнітивного аналізу. Концептуальний аналіз. Лінгвоконцептологія: завдання та головні поняття. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці. Методика концептуального аналізу.

Тема 9. Фреймовий аналіз. Визначення фрейму Фреймова методика представлення знань. Типи фреймів, які виділяються при фреймовому моделюванні концептів. Метод фреймового моделювання.

Тема 10. Психолінгвістика. Внутрішня структура психолінгвістики й міждисциплінарні зв'язки. Проблема сприйняття й розуміння мовлення та тексту. Проблема ментального лексикону. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	У тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	П	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Лінгвістика у сучасній парадигмі наукових знань. Базові поняття лінгвометодології. Методологія, парадигма, епістема. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.	9	2	2			5	8					8
Тема 2. Етапи лінгвістичного дослідження. Відбір фактичного та теоретичного матеріалу. Способи побудови гіпотези дослідження та підбору відповідних методик. Дотримання правил академічної доброчесності.	8	2	1			5	8					8
Тема 3. Методи семасіологічних та ономасіологічних досліджень. Семантична структура слова. Методи семасіології. Принципи когнітивно-ономасіологічного аналізу номінативних одиниць.	8	2	1			5	9	1				8
Тема 4. Методи лінгвістичних досліджень тексту. Переваги та недоліки художніх текстів для лінгвістичного аналізу. Методологія і методика аналізу художніх творів.	8	2	1			5	8					8

Тема 5. Методи дослідження в прикладній лінгвістиці. Прикладні напрями комп'ютерної лінгвістики. Корпусна лінгвістика. Прикладне спрямування перекладознавства.	8	2	1			5	8					8
Тема 6. Метод компаративного вивчення мов. Застосування нових методик реконструкції та підходів до компаративних досліджень.	9	2	2			5	8					8
Тема 7. Метод контрастивного аналізу. Компонентний аналіз. Контрастивний аналіз та його лінгвістичні компоненти. Контрастивний аналіз як основний метод зіставлення оригіналу з перекладом.	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 8. Методи когнітивного аналізу. Концептуальний аналіз. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці. Методика концептуального аналізу.	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 9. Фреймовий аналіз. Визначення фрейму Фреймова методика представлення знань. Типи фреймів, які виділяються при фреймовому моделюванні концептів. Метод фреймового моделювання.	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 10. Тема 10. Психолінгвістика. Внутрішня структура психолінгвістики й міждисциплінарні зв'язки. Проблема сприйняття й розуміння мовлення та тексту. Проблема ментального лексикону. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту.	10	2	2			6	11	2	1			8
Разом	90	20	16			54	90	6	4			80

6.3. Теми лекцій, практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		форма навчання: денна	форма навчання: заочна
1	Лінгвістика у сучасній парадигмі наукових знань. Базові поняття лінгвометодології. Методологія, парадигма, епістема. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.	4	
2	Етапи лінгвістичного дослідження. Відбір фактичного та теоретичного матеріалу. Способи побудови гіпотези дослідження та підбору відповідних методик. Дотримання правил академічної доброчесності.	4	2
3	Методи семасіологічних та ономасіологічних досліджень. Семантична структура слова. Методи семасіології. Принципи когнітивно-ономасіологічного аналізу номінативних одиниць.	4	
4	Методи лінгвістичних досліджень тексту. Переваги та недоліки художніх текстів для лінгвістичного аналізу. Методологія і методика аналізу художніх творів.	4	
5	Методи дослідження в прикладній лінгвістиці. Прикладні напрями комп'ютерної лінгвістики. Корпусна лінгвістика. Прикладне спрямування перекладознавства.	4	
6	Метод компаративного вивчення мов. Застосуванням нових методик реконструкції та підходів до компаративних досліджень.	4	2
7	Метод контрастивного аналізу. Компонентний аналіз. Контрастивний аналіз та його лінгвістичні компоненти. Контрастивний аналіз як основний метод зіставлення оригіналу з перекладом (на основі перекладів художніх творів).	4	2

8	Методи когнітивного аналізу. Концептуальний аналіз. Лінгвоконцептологія: завдання та головні поняття. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці. Методика концептуального аналізу.	4	2
9	Фреймовий аналіз. Визначення фрейму Фреймова методика представлення знань. Типи фреймів, які виділяються при фреймовому моделюванні концептів. Метод фреймового моделювання. Психолінгвістика. Внутрішня структура психолінгвістики й міждисциплінарні зв'язки. Проблема сприйняття й розуміння мовлення та тексту. Методика асоціативного експерименту.	4	2
	<i>Разом</i>	<i>36</i>	<i>10</i>

6. 4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		форма навчання: денна	форма навчання: заочна
1	Мета і завдання навчальної дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами. Зміст, основні завдання і структура навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень зі спеціальності». Сучасна парадигма наукових знань. Лінгвістика у сучасній парадигмі наукових знань.	2	4
2	Етапи лінгвістичного дослідження. Процес формулювання теми дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Мета і завдання дослідження. Актуальність теми. Технологія пошуку наукової інформації. Цитування наукових джерел. Оформлення наукового дослідження. Список літератури. Дотримання правил академічної доброчесності.	2	4
3	Мова як об'єкт наукового пізнання. Аспекти вивчення мови. Джерела фактичного і теоретичного матеріалу в лінгвістиці. Методи збору і опрацювання матеріалу.	4	6
4	Філософський метод пізнання і методи конкретних наук. Загальнонаукові способи дослідження в	4	6

	лінгвістиці: спостереження, експеримент, моделювання, інтерпретація. Методи і прийоми вивчення мови.		
5	Визначення методів і прийомів дослідження в студентських науково-дослідних роботах. Теоретична значущість результатів наукової роботи.	4	6
6	Природа і сутність мови. Мова як діяльність і національна свідомість. Еволюційна теорія мови. Внутрішня і зовнішня форми мови.	4	6
7	Співвідношення між мовою і мовленням. Зв'язок мови, мовлення й поведінки людини. Основні одиниці та категорії в мові й мовленні.	4	6
8	Методи лінгвістичних досліджень тексту. Дискурс, текст і контекст. Проблема контексту. Імплицитний план тексту.	4	6
9	Когнітивна лінгвістика. Статус мови в когнітивній лінгвістиці. Предмет когнітивної лінгвістики. Одиниці, категорії й процеси в когнітивістиці.	4	6
10	Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики і основа мовної картини світу. Комунікативна лінгвістика.	4	6
11	Основні методики описового вивчення мови – компонентний і контекстний аналіз. Зіставний метод. Прийоми і принципи зіставних досліджень. Проблема мови-еталона порівняння. Мовні універсалії.	4	6
12	Методи дослідження в прикладній лінгвістиці. Метод контрастивного аналізу. Методи концептуального аналізу. Фреймовий аналіз.	4	6
13	Психолінгвістика. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту.	4	6
14	Комп'ютерна лінгвістика. Автоматичне опрацювання текстів. Проблеми машинного перекладу. Синтезування і розпізнавання мовлення	4	6
	<i>Разом</i>	<i>54</i>	<i>80</i>

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп'ютери.

Програмне забезпечення дистанційного навчання: сервіс Google Meet, система електронного навчання Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією 035.10 «Прикладна лінгвістика». Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/16153>
2. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики. Львів: ПАІС, 2010. 336 с.
3. Бацевич Ф.С. Нариси теорії тексту: Монографія. Львів. 2019. 279с.
4. Бондаренко, І. П., Комарницька, Т. К. Актуальні напрями і проблеми сучасної лінгвістики: навч. посібник для студентівсходознавців. Вид. дім Дмитра Бураго. 2014.
5. Габідулліна А.Р., Колесніченко О.Л. Г12 Методологія сучасних лінгвістичних досліджень: навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2019. 322 с.
6. Жуковська В. В. Вступ до корпусної лінгвістики: навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 142 с.
7. Загнітко А., Данилюк І., Краснобаєва-Чорна Ж., Путіліна О, Ситар Г. Парадигмально-категорійні основи прикладної лінгвістики: Монографія. Вінниця: «ТОВ Нілан-ЛТД», 2015. 472 с.
8. Комочкова О., Бідюк Н. Основи прикладної лінгвістики: вступ до спеціальності: навч. посіб. / Н. М. Бідюк, О. О. Комочкова. Хмельницький : ХНУ, 2017. 191 с.
9. Коробейнікова Т. І., Захарченко С. М. Комп'ютерні мережі. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 228с.
10. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. К.: ВЦ «Академія», 2006. 368 с.

11. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. К. : Видавничий центр «Академія», 2006. 368 с
12. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства. К.: ВЦ «Академія», 2006. 424 с.
13. Куранова С.І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2012. 208с.
14. Мартинюк А. П. Основи наукових досліджень у лінгвістиці : навч.-метод. посіб. / А. П. Мартинюк. Харків, 2007. 40 с.
15. Методи лінгвістичних досліджень: навчальний посібник/ МОН України, Уманський держ. пед. ун.-т. імені Павла Тичини упорядник: Н. А. Цимбал. Умань: Візаві, 2019. 106 с.
16. Основи лінгвометодології. Методичні рекомендації / Уклад. Алексенко С.Ф. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. 31 с.
17. Полюжин М. Про антропоцентричну парадигму фразеологічних досліджень. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства: зб. наук. пр.* Вип. 16. Хмельницький: ФОП Бідюк Є.І., 2019. С.151–156.
18. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля К, 2011. 844 с.
19. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава: Довкілля К., 2008. 712 с
20. Сухорольська С. М, Федоренко О. І. Методи лінгвістичних досліджень: навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Львів : Інтелект-захід, 2009. 348 с.
21. Федоренко О. І. Основи лінгвістичних досліджень : Підручник / О. І. Федоренко, С. М. Сухорольська О. В. Руда. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 296 с.
22. Цимбал Н. Прикладна лінгвістика: навчальний посібник/ МОН України, Уманський держ. пед. ун.-т. імені Павла Тичини/ упорядник: Н. А. Цимбал. Умань: Візаві, 2019. 106 с.
23. Яблонська Т. М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: навчальний посібник для студентів / Т. М. Яблонська. Одеса, 2019. 325 с. Режим доступу: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5125/3/Yablonska.pdf>

24. Biskub I. P. Cognitive, Social and Communicative Levels of Discourse Analysis: The Case of Critical Discourse Study. *Language Culture Politics: international journal*. red. Tomasz Zygmunt. Chelm: Instytut Neofilologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2017. Vol.1. P. 21–37.
25. Oxford Handbook of Cognitive Linguistics / D. Geeraerts, H. Cuycckens. Oxford University Press US, 2010.
26. Poluzhyn M. Lecture Notes on Historiography of Linguistics monograph. Czestochowa, 2019. 242 p.
27. Poluzhyn M., Kryński A., Venzhynovych N. Methods of Biblical Phrase Studies, 35(4), 2019. *Scientific Journal of Polonia University*. C.62–69.
28. Sukhorolska S.M., Fedorenko O.I. Methods of Linguistic Analysis. Lviv Ivan Franko National University Publishing Centre, 2012.
29. Wang B., Munday J. Advances in Discourse Analysis of Translation and Interpreting: Linking Linguistic Approaches with Socio-cultural Interpretation. Routledge. 2021. 241 p.

Допоміжна література

1. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень: Підручник. К.: ВЦ «Академія», 2008. 240 с.
2. Беценко Т. П. Аналіз художнього тексту: лінгвокультурологічний підхід. Записки з українського мовознавства. 2017. Вип. 24 (1). С. 247-253. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zukm_2017_24\(1\)_33](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zukm_2017_24(1)_33)
3. Ганжа С. А. Функційно-стилістичне спрямування у вивченні фразеологізмів сучасної української мови / С. А. Ганжа // Український смисл : наук. збірник / за ред. проф. І. С. Попової. Дніпро : Ліра, 2017. С. 190-199.
4. Єрмоленко С. С. Мовне моделювання дійсності і знакова структура мовних одиниць : монографія. К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2006. 386 с.
5. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : Твори. 2020. 920 с.
6. Карпенко О. Ю. Проблематика когнітивної ономастики : монографія. Одеса: Астра Принт, 2006. 328 с.

7. Конахович Г. Ф., Прогонов Д. О., Комп'ютерна стеганографічна обробка й аналіз мультимедійних даних: підручник. Центр навчальної літератури. 2018. 539 с.
8. Литвин О. Г. Експресивна лексика як засіб активізації уваги читача публіцистичних текстів (на матеріалі публікацій «Українського тижня») / О. Г. Литвин, Н. І. Голубінка // Український смисл : наук. збірник / за ред. проф. І. С. Попової. Дніпро: Ліра, 2017. С. 242–251.
9. Полюжин М.М. Курс лекцій з лінгвістичної історіографії. Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця: ПП Видавництво «Фоліант», 2004. 272с.
10. Піхтовнікова Л.С. Стилїстика і синергетика дискурсу. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Харків, 2005.
11. Полюжин М.М. Сучасні парадигми лінгвістичних знань *Проблеми романо-германської філології*. Ужгород, 1998. 148 с.
12. Полюжин М.М. Функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення. Ужгород, 1999. 238 с.
13. Попович М.В. Поняття «дискурс» у метафоричному та логіко-лінгвістичному розумінні *Філософська думка: український науково-теоретичний часопис*. 2003. Вип 1. с.27-36.
14. Яворська Г.М. Лінгвістика в дослідженні міждисциплінарних об'єктів (до аналізу колективних ідентичностей). Мова. Людина. Світ: До 70-річчя проф. М. П. Кочергана. Київ, 2006.
15. Brown G/ *Discourse analysis* Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1996. 288 p.
16. Cameron, D. *Working with spoken discourse*. London, Thousand Oaks, Sage, 2001. 346 p.
17. Cushing I. *Text Analysis and Representation*. Cambridge Topics in English Language. Cambridge University Press. 2018. 134 p.
18. Gibbs, R. *Embodiment in Cognitive Science*. Cambridge, Cambridge University Press, 2005. 406 p.
19. Gonzales-Marques M., Mittelberg I. *Methods in Cognitive Linguistics*. Amsterdam, Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2007. 452 p.

20. Heylen K. Methodological issues in corpus-based Cognitive Linguistics. *Cognitive sociolinguistics: language variations, cultural models, social systems*. Berlin; New York : Mouton de Gruyter, 2008. P. 91–128.
21. Karpilovska Ye. A. (2014) Kompiuterna linhvistyka [Computational linguistics]. Encyclopedia of Modern Ukraine. Available at: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=4396
22. Langacker R. W. Concept, image, and symbol: the cognitive basis of grammar. 2nd ed. Berlin; New York : Mouton de Gruyter, 2002. 395 p.
23. Levchuk A. (2015) Shtuchnyi intelekt: linhvistychni aspekty [Artificial intelligence: linguistic aspects]. *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, no.4, pp.203-207. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnufm_2015_4_41.
24. Talmy L. Concept structuring systems. *Toward a cognitive semantics* : in 2 v. / L. Talmy. Cambridge (Mass.) ; London : A Bradford Book : The MIT Press, 2003. V. 1. 565 p.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Наукова бібліотека Ужгородського національного університету. URL: <https://www.lib.uzhnu.edu.ua/>